

Samenvattingen van de voordrachten van 8 januari 2022

1) Luc Selis: Spoedbestelling op postwaardestukken “met extra’s” 1874-1998

Op 1 mei 1874 (wet van 8 april 1874) startte een expresdienst via de telegraafkantoren. Het expresrecht zakte van 30ct naar 25ct indien gefrankeerd werd met telegraafzegels.

Deze dienst werd geleidelijk ingevoerd:

- op 1 mei 1874 in Brussel
- op 25 februari 1875 in Antwerpen
- op 10 maart 1875 in Gent
- op 25 mei 1875 in Luik
- op 1 oktober 1885 in Brugge, Charleroi, Kortrijk, Leuven, Mons, Namur, Oostende, Doornik en Verviers
- vanaf 1 december 1887 over het hele land.

De voordracht wordt geïllustreerd met een selectie van zeer zeldzame frankeringen uit een verzameling dat groot goud behaald heeft.

We geven enkele voorbeelden van de meest spectaculaire postwaardestukken :

- oudst gekende frankering voor een postwaardestuk per expres: Bruxelles Bourse 1/9/1874.
- een kaart besteld na middernacht met sporen van een lila strookje met de vraag om een extra betaling van 25ct te doen.
- twee verschillende telegraafstempels van hetzelfde kantoor op dezelfde kaart.
- getaxeerde kaart wegens onvoldoende gefrankeerd.
- kaart gefrankeerd als brief (10ct) omdat een sleutel aan de kaart gehecht was.
- extra expresrecht betaald op bestemming wegens 5km afstand van een postkantoor.
- extra expresrecht van 50% op het recht van 25ct wegens slecht weer.
- extra expresrecht van 25ct wegens avondbestelling.
- kaart met betaald antwoord in beide richtingen per expres verstuurd.
- kaart op de tram gepost buiten de openingsuren met speciaal etiket.
- kaart met expresrecht van 1 F omdat er op de bestemming geen expresdienst was
- enkele doorzendingen en retourzendingen.
- expresrecht + AR-recht van 10ct.
- kaart uit 1916 met Duitse stempel ‘Einzuziehen 25cts’ (te ontvangen wegens extra afstand).
- extra afstandsrecht in het buitenland te betalen.
- kaart aangetekend + expres + AR verstuurd.
- expreskaart ‘Poste Restante’ verstuurd.
- vanaf 1/12/1994 nieuw POSTEXPRESS vignet (180 F port inbegrepen).

Einde van de expresdienst op 18/6/2001, vervangen door Taxipost en andere privé courier diensten

Kaart van 1949 in express voor... poste restante

Kaart van 1936 in express, aangetekend en met bericht van ontvangst

2) Willy Monfils: België, plattelandsdienst, busstempels, ongewoon gebruik

Eerst zien we enkele brieven uit de beginperiode van de landelijke postbussen. Wanneer de landelijke postbode de postbus ledigde moest hij vanaf eind 1836 een littera-stempel, die in elke postbus hing, kloppen op elke brief. In sommige wijken of gehuchten waren er wijkbussen met een littera-stempel, meestal bestaande uit twee letters omgeven door een parallellogram.

Na een paar klassieke voorbeelden zien we enkele voorbeelden van laattijdig gebruik van wijkbussen, onder andere uit de periode van de Eerste Wereldoorlog en erna. We zien zelfs een on gecensureerde kaart uit W.O.I afgestempeld met wijkbusstempels op de postzegel, die op dezelfde ronde door de postbode afgeleverd werd.

Het tweede deel gaat over gendarmerie dienstkaarten. Ondanks het feit dat het gebruik van postbusletters eindigde na het Dienstorder 37 van 13 december 1895, zien we deze postbusletters verder gebruikt worden op gendarmerie dienstkaarten. We zien voorbeelden van dienstkaarten uit 1956 en 1958 met de busletters van het gemeentehuis van Bomal en van het station van Bomal, alsook uit 1965 van de gemeente Loncin.

Willy eindigt zijn voordracht met twee voorbladen van te verzenden post van de huidige kantoren in Waterloo en Walhain met een streepjescode! (huidige vervanger van de postbusletter?)

1916, hulpbrievenbus CH van Vaucelles (Doische)

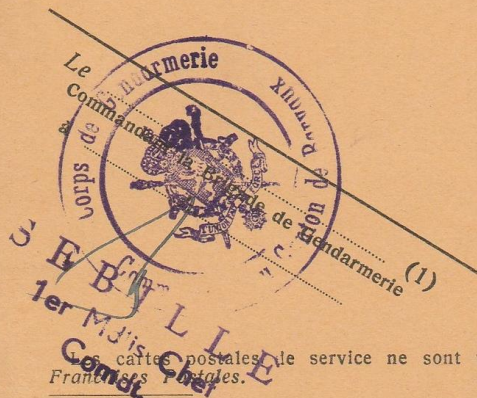
SERVICE DE LA GENDARMERIE NATIONALE

Timbre littéra de la boîte à
apposer ci-dessous par le fac-
teur.

CARTE POSTALE DE SERVICE

Empreinte
du timbre
à date

Monsieur le Commandant

de la brigade de Gendarmerie

à **BARVAUX**

Les cartes postales de service ne sont valables que dans les conditions fixées par le *Recueil des*
Françaises Postales.

(1) Grade et nom.

46186 - I.G.M./D.S.Gx. - 100.000 ex. (N° 1237 Cat.)

Dienstkaart van de rijkswacht, met de stempel GI, gemeentehuis van Bomal